

สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี

สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

Competencies in Academic Administration of Teachers of Wat Udomrangsee School under The Bangkok Metropolitan Administration

วิไลรัตน์ วัฒนไวฑูรย์ชัย

Wilairat Wattanawaitunechai

ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ (คศ.2)

Professional Level Teachers (K 2 Teachers)

โรงเรียนวัดอุดมรังสี สำนักงานเขตหนองแขม

Wat Udomrangsee School Nongkhaem District Office

Corresponding Author, E-mail: Wila8866@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการและเพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 30 - 40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการ อันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

คำสำคัญ : สมรรถนะ; การบริหารงาน; วิชาการ

Abstract

The objective of this study was to study the competencies in academic administration. To present the results of the study to the school administrators as a guideline for promoting, improving, correcting and developing academic administration of teachers of Wat

Udomrangsee School under The Bangkok Metropolitan Administration in 4 areas: curriculum development educational supervision, internal quality assurance system development and educational standards, and development and using of technology for education classified by the personal factors of the respondents were gender, age, education level, and work experience. The population were in education 150 teachers in Wat Udomrangsee School under The Bangkok Metropolitan Administration. The study instrument was a questionnaire. The statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that most of the respondents were female, aged 30-40 years, had a bachelor's degree, and have less than 10 years of work experience. Competencies in academic administration of teachers of Wat Udomrangsee School under The Bangkok Metropolitan Administration, as a whole, was found at a high level. [When considering each aspect, it was found that the first aspect was internal quality assurance system development and educational standards, followed by curriculum development, development and using of technology for education, and the last aspect is education supervision.]

Keyword : Competency; Administration; Academic

บทนำ

ประเทศไทยจึงได้ปรับใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2551-2555 ขึ้นเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ พัฒนาขีดสมรรถนะสามารถเรียนรู้ ปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล สอดคล้องกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพื่อปรับปรุงระบบราชการของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดใน มาตรา 34 ว่า “การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายนี้ต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าโดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี” สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ในฐานะองค์กรหลักในการบริหารงานบุคคลข้าราชการพลเรือน จึงได้ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในภาครัฐ โดยได้นำแนวคิด “ระบบสมรรถนะ” ซึ่งกำหนดขึ้นตามทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ระดับ คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กำหนดนิยามของสมรรถนะว่า “คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร” ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก สมรรถนะทางการบริหาร และสมรรถนะเฉพาะตามงานที่ปฏิบัติ (ดูเดือน พิงคยงกุล, 2555 : 3) กระทรวงศึกษาธิการภายใต้บริบทการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในระบบราชการเป็นองค์กรภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษาสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้ จึงมีความจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมในการสร้างผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพตลอดจนสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ซึ่งระบบสมรรถนะที่ใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรจะช่วยให้เป้าหมายและภารกิจขององค์กรประสบความสำเร็จ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการมีการใช้สมรรถนะหลัก 5 ด้านตามที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 4) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม 5) การทำงานเป็นทีม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 22-26)

ในการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่า “ภายในปี พ.ศ. 2556 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพ คุณภาพมาตรฐานและการรับรองวิชาชีพที่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และทันต่อการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ” (สถาบันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2553 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้สภาพแวดล้อมหลักสูตรและเนื้อหา พัฒนาระบบวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า โดยกำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ใน 4 ด้าน คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนด สมรรถนะวิชาชีพครูที่จะใช้ในการประเมินการปฏิบัติงานของและบุคลากรทางการศึกษา คือ สมรรถนะหลัก(Core competency) เป็นสมรรถนะร่วมที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องมี และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) เป็นสมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละตำแหน่งตามสายงานครู ส่วนหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ของครูโดยใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะ การขอรับหรือต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การเลื่อนขั้นเงินเดือนและการยกย่องเชิดชูเกียรติ อีกส่วนหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียน คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และส่วนสุดท้ายเพื่อผลประโยชน์ของสถานศึกษา คือ การพัฒนาครู เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้โดยพัฒนาขีดความสามารถของครูให้โดดเด่นมีสมรรถนะที่อยู่ในระดับสมรรถนะสูงและสูงมากยิ่งขึ้นตามอายุการทำงาน พิจารณาจากสมรรถนะดังกล่าวข้างต้น ถ้าครูส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมินสมรรถนะแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก็น่าจะดีขึ้นแต่ปัจจุบันยังพบปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยต่ำกว่าเกณฑ์และนับวันจะต่ำลงอีกเรื่อย ๆ ถ้าไม่ได้รับการแก้ปัญหาที่ถูกจุด (วนิดา ภูวนารักษ์, 2552 : 77)

จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างครูที่มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะพัฒนาครู เป็นคนดี มีคุณธรรม และมีวิทยฐานะสูงขึ้น (สถาบันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2553 : 15) การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายของหน่วยงานระดับกรม เช่น การพัฒนาเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศและการประเมินคุณภาพภายในตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้วยังส่งผลต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นต้องมีคณะครู ทีมงานหรือแม้แต่คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหารตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ ประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 26)

จากข้างต้นที่กล่าวมา โรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูขาดการวิเคราะห์ ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร จึงทำให้เมื่อนำไปใช้ยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ด้านการนิเทศการศึกษา ครูขาดการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายจึงยังไม่มีพัฒนาไปในระดับที่พึงพอใจ ด้านการพัฒนาระบบ

ประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ครูมีภาระงานมากทั้งด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจึงทำให้ขาดการพัฒนาและศึกษาระบบประกันคุณภาพภายใน ทำให้ผลการประเมินการเรียนการสอนมีคุณภาพต่ำ ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูยังขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจึงไม่สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันเข้ามาพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของเด็ก ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ศึกษาในฐานะครู จึงมีความสนใจศึกษาสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอผลการศึกษา ให้แก่ผู้บริหารได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อนำผลการศึกษาเสนอผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไข งานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการศึกษา โดยทำตามลำดับ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนดำเนินการ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดของการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ ผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาซึ่งเป็นแบบสอบถาม นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น จากนั้นได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการศึกษา เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการศึกษา จากการสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและการจัดทำข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์รูปเล่มและ นำเสนอวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ

รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 150 คนโดยผู้ศึกษาได้กำหนดให้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นโดยกำหนดจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดของการศึกษา มากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) โดยมีคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่กำหนดไว้ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยแต่ละข้อเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละเรื่อง ที่มีคำตอบให้เลือกแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวความคิดของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ในตะวัน กำหอม, 2557 : 28)

คะแนน 5 หมายถึง สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านสถิติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1977, 147 อ้างอิงใน ในตะวัน กำหอม, 2557 : 28-29)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 30-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปีขึ้นไป

สมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนรองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การนำหลักสูตรโรงเรียนไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ รองลงมา คือ การพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ และอันดับสุดท้าย คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศศึกษากับโรงเรียนอื่น

3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การดำเนินงานพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน รองลงมา คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรภายในโรงเรียนเพื่อรับรองการประกันคุณภาพในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และอันดับสุดท้าย คือ การกำหนดเกณฑ์ประเมินและเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน

4. ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรม การเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย คือ การประสานกับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนา การใช้สื่อ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนรองลงมา คือ การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การนำหลักสูตรโรงเรียนไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับการศึกษาของแสงระวี แสงเดช (2559 : 41-42) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนแหลมนกแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 คือ การเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และเป็นแรงจูงใจต่อผู้เรียน รองลงมา คือ หลักสูตรสามารถเชื่อมโยงบูรณาการตามกลุ่มสาระต่างๆ ได้ รองลงมา คือ ครูผู้สอนเลือกหลักสูตรการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และมีความละเอียดอ่อน และอันดับสุดท้าย คือ มีการเก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียงและตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้วัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

2. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ รองลงมา คือ การพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ และอันดับสุดท้าย คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศการศึกษากับโรงเรียนอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของมร.พรณ บุญคงมา (2557: 64-66) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเต็มรักศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 สถานศึกษามีการคัดเลือกบุคลากรในการนิเทศ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการสั่งการให้มีการนิเทศการศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการวางแผนการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ

3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การดำเนินงานพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน รองลงมา คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กรภายในโรงเรียน เพื่อรับรองการประกันคุณภาพในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และอันดับสุดท้าย คือ การกำหนดเกณฑ์ประเมินและเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษา ทิพย์รัตน์ ชมภูแสง (2550 : 98-100) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา พบว่า งานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาจากการประเมินของคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ การจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอน และอันดับสุดท้าย คือ การประสานกับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิตจัดหา พัฒนาการใช้สื่อ สอดคล้องกับการศึกษาของ สายหยุด ประกีกะ (2552 : 263-266) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 6 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนางานวิชาการ รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมบูรณาการที่มีการนำหลักสูตรโรงเรียนไปสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศการศึกษากับโรงเรียนอื่น
3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนควรจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4. ด้านการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนในทุกรายวิชา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดุจเดือน พิงคยงกุล. (2555). **การพัฒนาบุคลากรตามกรอบสมรรถนะหลักของศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่**. ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพย์รัตน์ ชมภูแสง. (2550). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ในตะวัน กำหอม. (2557). **การวิจัยการบริหารการศึกษา**. โรงพิมพ์ทีคอม มหาสารคาม.
- วนิดา ภูวนารถนุรักษ์. (2552). **สมรรถนะครูไทย**. สถาบันพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. โครงการพัฒนาสมรรถนะของครูตามระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สายหยุด ประกิตะ. (2552). **การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์อำนวยการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- แสงระวี แสงเดช. (2559). **ความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนแหลมนกแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 1**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.
- อมรพรรณ บุญงมา. (2557). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเต็มรักศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.